

Budgettale – 31. august 2017

(Det talte ord gælder)

Af Morten Kabell (Ø)

31. august 2017

For 19 år siden holdt jeg min første budgettale, og op til i aften fik jeg fundet de gamle taler frem igen. Det er slående, hvor meget – og hvor lidt! – der er ændret på de mange år.

I 1998 drejede forhandlingerne sig om 136 mio. kr. Samme år måtte jeg på Enhedslistens vegne efterlyse, at vi overhovedet kunne komme i realitetsforhandlinger med Socialdemokratiet om byens økonomi. Det skete så for første gang i 2000, da vi kunne bruges til at redde sundheds- og omsorgsområdet fra økonomisk ruin.

Efterhånden er det heldigvis da ikke noget mærkeligt eller særligt, at Enhedslisten er en del af flertallet bag årets budget. Det er også nødvendigt, at vi er det.

Gennem årene henledte Enhedslisten opmærksomheden på den massive vedligeholdelsesgæld, som årtier med de borgerlige ved styrepinden havde medført.

Den daværende enhedsliste borgmester, Per Bregengaard, fik beregnet, hvor dårligt det kunne betale sig at lade bygningerne stå til. Han påviste, at det bedre kunne betale sig at optage et lån og få renoveret end at betale af på pengegælden og lade bygningerne forfalde.

Han blev gjort til grin, men han og Enhedslisten havde ret i, at det er sund økonomi at investere i forbedringer.

Nu investerer vi i København i vores aktiver. Vi accepterer ikke, at bygninger, veje, cykelstier forfalder. Vi er næsten i mål med skolerne, men vi er ikke i mål med infrastrukturen. Det skal vi komme af hensyn til de mange cyklister og buspassagerer, der hver eneste dag må leve med huller og forsinkelser.

På samme måde ser vi i år, at Enhedslistens gamle ønske om at investere sig til effektiviseringer var bedre økonomi end at holde fast i grønthøstere og lignende økonomiske styringsredskaber, der alene medførte velfærdsforringelser.

Den investeringspulje, som vi var med til at argumentere for at få indført, medfører nu besparelser for en kvart milliard om året.

Rækkefølgen er den rigtige: først investerer vi i klogere procedurer, vaner og processer, og siden henter vi gevinsten hjem.

Vi lytter til ansatte og københavnere i stedet for blot at tvinge rigide besparelser ned over deres hoveder. Det er ikke bare sund økonomi, det er også sundt for demokratiet og for arbejdsforholdene.

Hovedoverskrifterne for Enhedslistens budgetønsker i år ligner dem fra tidligere: Vi vil fortsat kæmpe for et mere lige, mere demokratisk og mere grønt København.

Uligheden stiger i København. Det skyldes stigende boligpriser og asociale reformer som kontanthjælpsreform, førtidspensionsreform mm. Vi ser arbejdsløse og syge kontanthjælpsmodtagere blive straffet, fordi de enten ikke kan finde et arbejde eller er for syge til at arbejde.

Lige nu ser vi udsatte unge blive hvirvlet ind i de hard-core kriminelles skyderier. Vi bilder os ikke ind, at der findes noget hurtig-fix. Men der findes et langt sejt træk: investeringer i socialområdet, i boligsocialt arbejde, i jobcentre og i de udsatte boligområder. Det er et langt, sejt træk, hvor tidlig indsats og fritidstilbud giver unge nogle ordentlige fællesskaber som alternativ til bandemiljøet.

På det sociale område bløder byen. Københavnerne vil ikke have, at byen knækker over, men ønsker at vise solidaritet med dem, der er mest pressede i vores by – også selv om regeringens nulvækstskrav betyder, at der hvert år bliver færre penge per københavnere til at lave velfærd for.

Hvis ikke vi tilfører ekstraordinært mange penge til det sociale område, vil vigtige og nødvendige tilbud til udsatte borgere blive lukket. Her er ingen blinkende bænke fra borgerlige parkeringsaftaler eller prestigeprojekter at spare på. Det handler ene og alene om at sikre et minimum af anstændighed for de borgere, der har mindst, og for de ansatte, der knokler mest.

Vi er med på, at det er store beløb, der skal til, før socialområdet kommer i hus. Men området skal i hus, og så må vi finde pengene til at dække de udløb og effektiviseringer ind, som ligger i budgetforslaget. Det kan siges kort: dem kan vi ikke leve med!

— » · « —

Igen i år kommer vi til at have fokus på bedre normeringer i dagtilbud, i folkeskolen, på specialområdet og i fritidstilbuddene. Men der mangler også midler til integration gennem dansk som andetsprog, til faglig opkvalificering og udvidet åbningstid til fritidstilbud. På beskæftigelsesområdet mangler der sagsbehandlere, der skal sikre at kommunen lever op til behandlingsfrister og undgår fejlafgørelser. Og vores børn og unge kan ikke leve med, at deres lærere er dårligt forberedt, at klubberne holder lukket, og at der er så mange børn om hver voksen.

Det er nemlig ikke bare ét sted, at velfærdssamfundet mangler hænder: Det er meget bredt. Budgetloven og skiftende regerings jernhårde styring af kommunernes økonomi har medført mangel på ansatte til alle områder.

Også på ældreområdet, hvor København ellers har været vant til færre 'kunder i butikken' skal vi se frem til, at der skal bruges flere penge i de kommende år. Ellers kan vi ikke leve op til stigningen i antallet, som kommer. Og

allerede på det kommende budget vil vi prioritere de fattigste ældre og prioritere at styrke det kommunale vikarkorps. Hvorfor lade private løse opgaver, som det offentlige kan løse uden profithensyn?

— » · « —

Københavnerne vil gerne have en grønnere og mere sund by at bo og leve i. Brede cykelstier, færre biler og flere grønne åndehuller er, hvad københavnere ønsker sig af byen. Det er vi parat til at leve op til. Næste års budget skal også bringe os tættere på at være en by, der kan tåle de store regnmængder, der følger af klimaforandringerne.

Vi skal også sikre fortsat flere midler til cykelområdet. Over 60 % af københavnere pendler på cykel til en arbejdsplads eller uddannelsesinstitution i byen. Kun 9 % kører i bil. Vi støtter de 91 %, ikke de 9.

Men Enhedslisten er ikke bare et grønt parti. Vi er et grønt parti på den røde måde. Det betyder at prioritere!

Det betyder trafiksikkerhed for de bløde og aktive trafikanter; vores vision er 0 dræbte eller alvorligt tilskadede. Det betyder flere og bredere cykelstier samt bedre cykelparkering, og sammenhængen med den kollektive trafik skal styrkes.

Mobiliteten skal styrkes for især én gruppe borgere – københavnere med handicap. Vi tog første skridt sidste år gennem investeringer i Ørestad. Flere af byens bydele skal med i år.

Særligt i de udsatte byområder, hvor borgere med lavere lønninger bor, er der mangel på grønne byrum, frirum og fx legepladser. Enhedslisten vil prioritere de udsatte og oftest glemte områder i byen højest og først, når vi gør byen grønnere.

Kulbanekvarteret i Valby er vel Københavns fattigste boligområde, men det har næppe nogensinde set en rådhuskrone blive brugt i området.

Vi skal således bruge pengene på de steder i byen, hvor en grøn investering også bidrager til fællesskab og social retfærdighed.

— » · « —

Der skal være adgang til kultur- og fritidsaktiviteter for alle københavnere. De fællesskaber, der opstår i kultur- og foreningslivet, er helt afgørende for, at man som københavnere føler sig som en del af byen.

Vi prioriterer faciliteter som Kampssportens Hus på Ydre Nørrebro og Nordvest, hvor andre synes, at badefaciliteter for rige folk på Indre Østerbro er interessant.

Vi vil også prioritere udsatte børn og unges deltagelse i kultur- og fritidslivet: Feriecamps, fritidsguider og kontingentstøtte, fx. Det spiller en afgørende rolle for, at byen hænger sammen.

— » · « —

Københavnerne skal i arbejde. Den overskrift kan de fleste købe ind på. Men metoden og valgene er forskellige. I Enhedslisten vælger vi klart side for dem, der har det hårdest. Vi prioriterer beskæftigelsesindsats i de udsatte byområder, for de langtidsledige i samarbejde med a-kasserne og i, at der er tid nok til den enkelte borger på jobcentrene. Hverken den arbejdsløse eller den ansatte skal ofres ved, at arbejdspuklen er for stor.

Vi har i mange år arbejdet for den lokalt forankrede beskæftigelsesindsats. Vi gør det igen i år. Og vi kommer ikke til at acceptere de krumspring, forvaltning og borgmester gør sig for at konvertere midlerne til bedre forhold for akademiske dimittender eller nyligt arbejdsløse.

— » · « —

På børne- og ungdomsområdet har udvalget selv sikret flere udløb og halvdelen af det beløb, der lå i besparelser på skoleområdet. Men der mangler midler til integration og faglig opkvalificering.

Vi foreslår, at der afsættes ressourcer til specialområdet, til bedre normering til tidlig indsats, til den helt nødvendige efteruddannelse og opkvalificering af det pædagogiske personale i forhold til bl.a. sprog – og til udvidet åbningstid i fritidstilbud pga. kortere skoledage. Det er vigtigt at sikre flere pædagoger til klubberne, så de kan have aften- og weekendåben efter behov. Klubberne er en del af det lange, seje træk for at sikre unge et alternativ til bandelivet.

— » · « —

For både 16, 17, 18 og 19 år siden sluttede jeg Enhedslistens budgettaler med en klar opfordring til, at overborgmesteren finder sit flertal for det kommende års budget til venstre for midten.

Langt over halvdelen af københavnernes sætter sit kryds ved partier med udsping i arbejderbevægelsen. Det flertal skal bruges.

København har ændret sig voldsomt på mine år. Byen bygger igen almene boliger, også til unge. Vi har konverteret parkeringspladser tilbage til pladser for mennesker. Vores skoler ligner ikke noget, der er løgn. Vi har fixerum og et bredt flertal for legalisering af hash. Vi har Ungdomshus og en ny tilgang til københavnernes med mangfoldighed og 'kant'.

Venstrefløjens har nok også ændret sig – andet skulle være mærkeligt. Vi stemmer stadig for den mindste forbedring og imod den mindste forringelse. Men vi tager ansvar for byen, budgettet på 50 milliarder og de 45.000 ansatte, der arbejder for at gøre København til en god by for 600.000 beboere og tusindevis af besøgende.

Vi er ikke bare klar til magten. Vi tager magten, hvor vi kan få den – i godt samarbejde med røde og grønne kræfter.

Selv er jeg glad for at have været med til forhandle og vedtage gode budgetter med et rødt flertal – og været okay tilfreds med de budgetter, der har været indgået med såkaldt brede flertal.

Skal København fortsætte de gode, grønne takter mod CO₂-neutralitet, en menneskelig skala og ren luft, og skal København blive en lige by med billige boliger, social lighed, retfærdighed og fællesskab, så skal næste års budget vedtages til venstre for midten.

København er for vigtig en by til, at man kan overlade den til de borgerlige.